

Dopady dluhové krize: Amerika by zanikla spolu se světovou ekonomikou

infokuryr.cz/n/2023/05/26/dopady-dluhove-krize-amerika-by-zanikla-spolu-se-svetovou-ekonomikou

kuryr

26. května 2023

Pokud dluhová krize nakonec uvrhne Spojené státy do recese, americká ekonomika by sama od sebe neklesla. Účinky prvního národního bankrotu by se rychle rozšířily po celém světě.

Žádný kout globální ekonomiky by nebyl ušetřen, kdyby americká vláda zkrachovala a krize nebyla rychle vyřešena, řekl Mark Zandi, hlavní ekonom Moody's Analytics, citovaný agenturou Associated Press. I kdyby byl limit dluhu překročen jen na týden, ekonomika USA by oslabila tak silně a rychle, že by zaniklo asi 1,5 milionu pracovních míst.

A pokud by platební neschopnost trvala mnohem déle – až do léta –, důsledky by byly podle analýzy Zandiho a jeho kolegů mnohem horší: ekonomický růst USA by se zhroutil, 7,8 milionu amerických pracovních míst by zmizelo, úrokové sazby z úvěrů by prudce klesly,

nezaměstnanost sazba by vyskočila na 8 % z dnešních 3,4 % a krach akciového trhu by utrhl 10 bilionů dolarů z bohatství domácností.

To se možná nestane, ale republikáni pohrozili, že administrativu zbankrotují tím, že odmítnou zvýšit zákonný limit půjček, pokud prezident Joe Biden a demokraté nebudou souhlasit s výraznými škrtů ve výdajích a dalšími ústupky.

Strach je živěn skutečností, že velká finanční aktivita závisí na důvěře, že Amerika vždy splní své finanční závazky. Americký dluh, dlouho považovaný za velmi bezpečné aktivum, je základem globálního obchodu postaveného na desetiletích důvěry ve Spojené státy. Nesplácení by mohlo otrávit trh s vládními dluhopisy ve výši 24 bilionů dolarů, uzavřít finanční trhy a vyvolat mezinárodní krizi.

“Neplnění by bylo událostí s nepředvídatelnými, ale pravděpodobně dramatickými důsledky pro americké a globální finanční trhy,” varoval Eswar Prasad, profesor obchodní politiky na Cornellově univerzitě a vedoucí pracovník Brookings Institution.

Hrozba se objevila v době, kdy globální ekonomika čelí spoustě nebezpečí – od rostoucí inflace a rostoucích úrokových sazeb až po ruskou invazi na Ukrajinu.

V minulosti se americkým politikům obvykle podařilo zabránit zvýšení dluhového stropu dříve, než bylo příliš pozdě. Od roku 1960 Kongres zvýšil, revidoval nebo prodloužil dluhový strop 78krát, naposledy v roce 2021.

Problém se ale zhoršil. Partizánské roztržky v Kongresu se prohloubily, protože dluh po letech zvyšování výdajů a hlubokých daňových škrtů prudce vzrostl. Ministryně financí Janet Yellenová varovala, že pokud zákonodárci strop nezvýší nebo nepozastaví, vláda by mohla úpadek zrušit již 1. června.

Zahraniční vlády a soukromí investoři drží v amerických státních dluhopisech téměř 7 600 miliard dolarů – asi 31 % cenných papírů státní pokladny obchodovaných na finančních trzích.